

Afgørelser – Reg. nr.: 07927.00

Fredningen vedrører: Svaneke Kirke

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet 19-06-2000

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet 07-09-1998

Kendelser

Deklarationer

NATURKLAGENÆVNET >

NATURKLAGENÆVNET
SEKRETARIATET

Fredningsregistret,
Skov- og Naturstyrelsen,
Haraldsgade 53,
2100 København Ø.

Frederiksborggade 15, 1360 København K
Tlf: 3395 5700
Fax: 3395 5769
X.400: S=nkn; P=sdn; A=dk400; C=dk
E-mail: nkn@nkn.dk

19. juni 2000
J.nr.: 97-111/400-007
PIH

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
21 JUN 2000

Vedr. fredningen af en del af Svaneke Kirkes omgivelser.

Hermed følger Naturklagenævnets afgørelse i ovennævnte sag.

Med venlig hilsen

Pia Andersen
afdelingssekretær
direkte tlf.: 3395 5721

sendt til:
Myndigheder og foreninger på vedlagte liste

ad 1996-1211/6-0018
akt 9.

Naturklagenævnets afgørelse
af 19. juni 2000
om fredning af en del af Svaneke Kirkes omgivelser
(sag nr. 97-111/400-0007).

Fredningsnævnet for Bornholms Amt har den 7. september 1998 truffet afgørelse om fredning af et areal omkring Svaneke Kirke på ca. 15 ha. Fredningsområdet omfatter helt eller delvis tre ejendomme, to i privateje på tilsammen ca. 12 ha og en tilhørende Nexø Kommune på ca. 3 ha.

Fredningssagen er rejst den 7. maj 1998 af Bornholms Amt på opfordring fra Byforeningen Svaneke Venner.

Fredningen har til formål at sikre de landskabelige interesser i området med særlig vægt på at bevare landskabet vest for Svaneke Kirke i den nuværende tilstand som åbne landbrugsarealer.

Fredningsnævnets afgørelse er påklaget til Naturklagenævnet af Bornholms Amt, Byforeningen Svaneke Venner, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite for Bornholm samt Svaneke Menighedsråd.

Beskrivelse af fredningsområdet

Området, der ønskes fredet, er i øst afgrænset af Svaneke Kirkes kirkegårdsmur og i vest af vejen Korshøje. Mod nord afgrænses området til dels af bebyggelse og mod syd af Pærebakkerne og et kolonihaveområde. Ca. midt i området går der en grusvej fra Korshøje mod øst og frem til kirken. Grusvejen fører endvidere frem til kolonihaverne ved Pærebakkerne.

Området fremstår som et åbent, dyrket landbrugsområde uden hindringer for udsigten til og fra kirken. Landskabeligt set danner kirke, kirkegård og Svaneke vestligste husrække en markant skarp grænse mod det åbne land. Afgrænsningen svarer, bortset fra en kirkegårdsudvidelse, stort set til Svaneke afgrænsning mod vest på kort fra 1818. Det fredede område er uden bebyggelse.

aa 1996-1211/6-0018

AKt, 9.

Planlægningsmæssige forhold for området

Det fredede område ligger i landzone. I henhold til regionplanen er området udlagt som landbrugsområde, og skovtilplantning er uønsket.

I henhold til kommuneplan 1998-2009 fra Nexø Kommune er der udlagt en omtrentlig placering af en lokal vejforbindelse. Det er i kommuneplanen anført, at behovet ikke er aktuelt nu, men at det på længere sigt kan blive aktuelt i forbindelse med aflastning af trafikken i Svaneke.

I den tidligere regionplan har der været reserveret et areal til en større omfartsvej 5-7 km vest for Svaneke. Vejen skulle lede trafikken mellem Gudhjem og Nexø uden om byerne Listed, Svaneke og Bølshavn.

I forbindelse med den seneste revision af regionplanen er reservationen taget ud af planen, idet amtet har vurderet, at behovet ikke længere er til stede på grund af en nedgang i fiskeindustrien.

Fredningsnævnets afgørelse

Formålet med fredningen er at bevare landskabet op til Svaneke og kirken i den nuværende tilstand som åbne landbrugsarealer.

Fredningen indeholder således bestemmelser om, at det fredede areal kan anvendes til landbrugsdrift som hidtil, hvorimod der er et forbud mod tilplantning med træer, pyntegrønt, juletræer og høje energiafgrøder. Området må heller ikke anvendes til pelsdyrfarme, drivhusgartneri eller tilsvarende. Der er et generelt forbud mod opførelse af bygninger og tekniske anlæg, ligesom området ikke må anvendes til camping eller lignende.

Fredningen er ikke til hinder for, at der i områdets sydlige udkant kan etableres en vejforbindelse med en maksimal kørebanebredde på 6 m. Etableringen kræver fredningsnævnets forudgående godkendelse.

Fredningen ophæver en tidligere frivillig fredning fra 1952, der hviler på et meget lille område langs med den sydøstlige kirkegårdsmur. Ifølge denne fredning må området ikke beplantes eller bebygges med "skønhedsforstyrrende" genstande.

Klagerne

Fælles for klagerne fra Bornholms Amt, Byforeningen Svaneke Venner, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite samt Svaneke Menigheds-

råd er, at de alle mener, at fredningen ikke bør åbne mulighed for anlæg af en vej gennem det fredede område.

Klagerne påpeger, at Svaneke har opnået såvel national som international anerkendelse for bybevaring. Et af de mest markante træk ved Svaneke er den unikke skarpe grænse mellem den bymæssige bebyggelse og det åbne land mod vest. Klagerne finder, at et vejanlæg i dette område vil komme til at virke dominerende, og at fredningshensynet må veje tungest i denne sag, hvor vejplanerne endnu ikke er konkretiserede.

Klagerne påpeger endvidere, at det ønskede vejanlæg uden større problemer kan føres syd om det fredede område.

Nexø Kommune har til dette klagepunkt bemærket, at en placering af omfartsvejen gennem det fredede område vil være at foretrække fremfor en placering længere mod syd af hensyn til såvel landskabet som de økonomiske forhold.

En placering gennem Pærebakkerne kan kommunen således ikke anbefale, idet bakkerne består af et markant klippemassiv, der hæver sig højt over det omgivende terræn. En placering her vil således være landskabelig uheldig, ligesom kolonihaver, et gammelt stenbrud, klippeløkker samt fortidsminder vil vanskeliggøre etablering af en vej.

En endnu sydligere vejforbindelse vil ifølge kommunen være meget beko- stelig, og vil ud fra et naturmæssigt synspunkt være mere problematisk end en vejføring gennem det fredede område. Endelig finder kommunen det tvivlsomt, om en placering af vejen langt fra byen vil have nogen effekt som aflastning for byens nærtrafik, som vil være det egentlige formål med en eventuel etablering af vejen til sin tid.

Naturklagenævnets afgørelse.

I sagens behandling, herunder besigtigelse og offentligt tilgængeligt møde, har deltaget 12 af Naturklagenævnets 13 medlemmer.

Naturklagenævnet skal enstemmigt udtale:

Det tiltrædes, at der gennemføres fredning efter naturbeskyttelseslovens kapitel 6 til sikring og bevaring af landskabet vest for Svaneke Kirke i dets nuværende tilstand som åbne landbrugsarealer, afgrænset således som fredningsnævnet har bestemt.

Det er ikke foreneligt med de hensyn, som fredningen skal tilgodese, at der ved fredningen gives mulighed for, at der kan anlægges en vejforbindelse gennem fredningsområdets sydlige del. Fredningsnævnets bestemmelse herom bør derfor udgå.

I bestemmelsen om områdets drift bør det præciseres, at forbudet mod tilplantning også omfatter kirsebærtræer og andre frugttræer og -buske.

Bestemmelsen om bebyggelse og tekniske anlæg bør ændres således, at det fremgår, at luftledningerne i området skal fjernes senest i forbindelse med en renovering af ledningsforbindelsen og at opførelse af læskure for kreaturer og svinehytter m.v. er forbudt.

Idet fredningsnævnets afgørelse af 7. september 1998 ophæves, fastsættes herefter følgende fredningsbestemmelser for det ca. 15 ha store fredningsområde, der er afgrænset som vist på fredningskortet, og som helt eller delvis omfatter de på vedhæftede matrikelfortegnelse anførte ejendomme:

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at bevare landskabet op til by og kirke i den nuværende tilstand som åbne landbrugsarealer.

§ 2. Områdets drift.

Arealerne må anvendes til landbrugsdrift som hidtil til dyrkning af sædvanlige landbrugsafgrøder og til afgræsning.

Området må ikke anvendes til pelsdyrfarme, drivhusgartneri eller tilsvarende. Der må ikke plantes læhegn eller tilplantes med træer herunder kirsebærtræer eller andre frugttræer og -buske. Der må heller ikke tilplantes med juletræer, pyntegrønt eller høje energiafgrøder.

§ 3. Bebyggelse og tekniske anlæg.

Der må ikke opføres bygninger eller skure herunder læskure for kreaturer og svinehytter. Der må ikke opføres telemaster, vindmøller eller andre tekniske anlæg i området. Området må ikke anvendes til teltslagning, camping, permanent markedsplads, affaldsplads eller andre aktiviteter af længere varighed, eller hvor der anvendes materiel, der strider mod fredningens formål. Nuværende luftledninger skal fjernes senest i forbindelse med en renovering af ledningsforbindelsen.

§ 4. Hegning.

Det er ikke tilladt at opsætte hegn eller anden afspærring. Sædvanlige kreaturhegn må dog opsættes, såfremt området skal afgræsses.

§ 5. Terrænændringer.

Indvinding af råstoffer og terrænændringer i øvrigt er ikke tilladt.

§ 6. Offentlighedens adgang.

Offentligheden har adgang til området i det omfang det følger af Naturbeskyttelseslovens almindelige regler. Fredningen er dog ikke til hinder for, at ejeren kan tillade offentligheden ret til færdsel og ophold i videre omfang.

§ 7. Pleje.

Bornholms Amt har som plejemyndighed ret til - efter forudgående drøftelse med og uden udgift for ejerne - at udføre naturpleje på arealerne til opfyldelse af fredningens formål. Der kan som led i plejen f.eks. ske fjernelse af træbevoksning herunder selvsåning, afgræsning, høslet eller lignende. Beføjelserne for amtet til at pleje det fredede område fremgår i øvrigt af de almindeligt gældende regler, for tiden Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 551 af 22. juni 1992.

§ 8. Dispensation.

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne i §§ 2 - 6, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. Naturbeskyttelseslovens § 50.

§ 9. Ophævelse af tidligere fredninger.

Deklaration lyst den 9. september 1952 om fredning af matr.nr. 306, Svaneke bygrunde ophæves ved gennemførelse af denne fredning.

På Naturklagenævnets vegne

Lars Busck

Naturklagenævnets formand

FORTEGNELSE

over ejendomme, der helt eller delvis er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 19. juni 2000 om fredning af en del af Svaneke Kirkes omgivelser (sag nr. 97-111/400-0007).

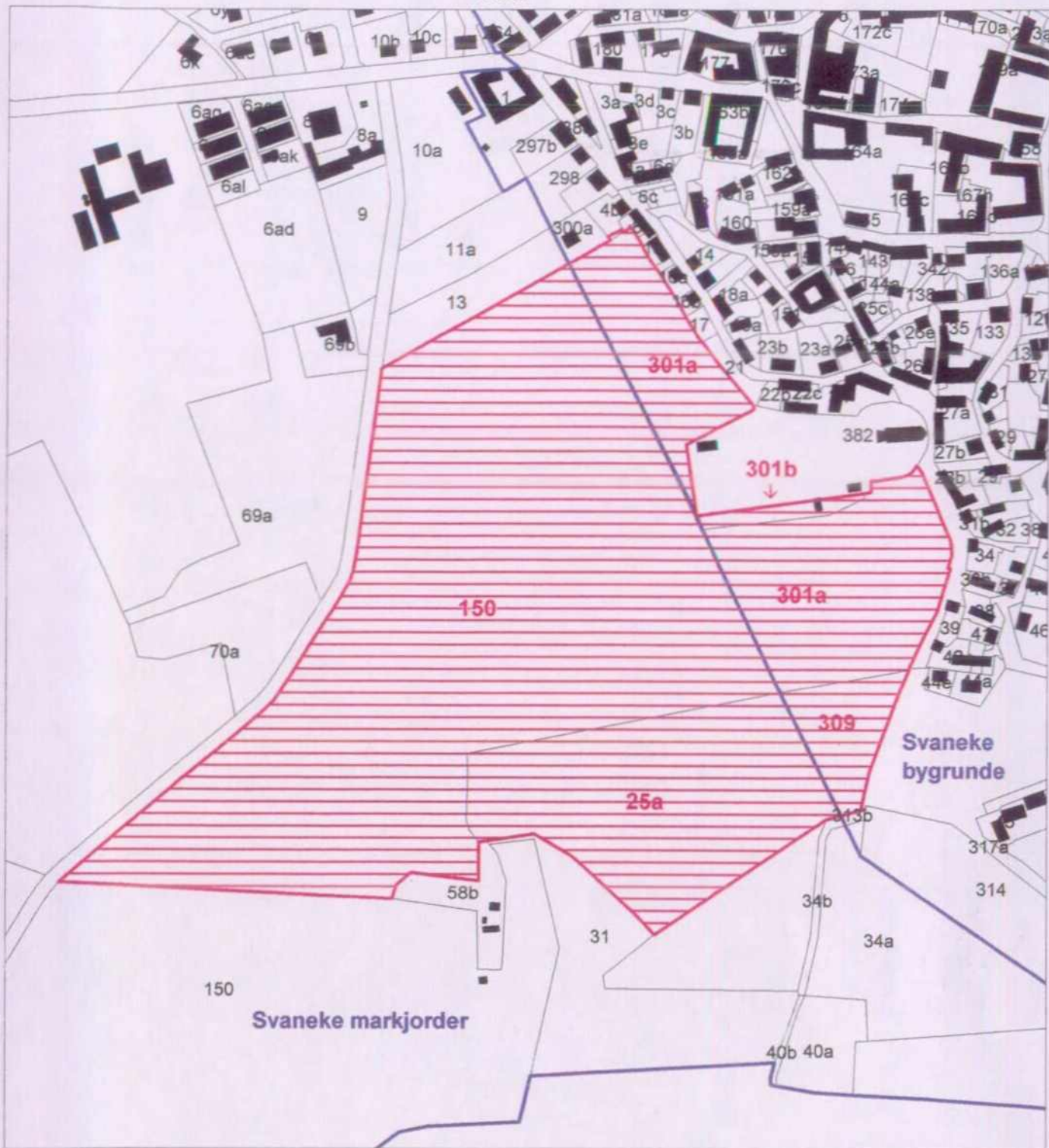
Svaneke Markjorder:

Matr.nr. 25a og 150.

Svaneke Bygrunde:

Matr.nr. 301a, 301b og 309.

Nord

Fredning af Svaneke kirkes omgivelser

 fredet areal

FREDNINGSKORT

NATURKLAGENÆVNETS

FREDNINGSAFGØRELSE

AF JUNI 2000

I SAG NR. 97-111/400-0007

Mål 1:4000
Dato: 10.9.1998
Sign. GK

Jnr. 8-70-52-1-405-2/98
k:l5_L-korf\gk\Fredning\Svanekekirke.wor

Teknisk Forvaltning
Østre Ringvej 1, 3700 Rønne
Tlf. 5695 2123 Fax. 5695 2142

Naturklagenævnets afgørelse
af 19. juni 2000
om erstatning i anledning af fredning af en del af
Svaneke Kirkes omgivelser
(sag nr. 97-111/400-0007).

Fredningsnævnet for Bornholms amt har den 7. september 1998 truffet afgørelse om erstatning i anledning af den samtidigt besluttede fredning af en del af Svaneke Kirkes omgivelser.

Erstatning er tilkendt med udgangspunkt i en grundtakst på 1.500 kr./ha. Ejeren af matr.nr. 301a Svaneke Bygrunde og 150 Svaneke Markjorder, der over for fredningsnævnet havde forlangt en erstatning på 50.000 kr., har fået tilkendt en erstatning på 20.000 kr., medens ejeren af matr.nr. 301b Svaneke Bygrunde har fået 1.500 kr. som mindsteerstatning. Nexø kommune som ejer af matr.nr. 25a Svaneke Markjorder og 309 Svaneke Bygrunde har fået tilkendt en erstatning på 4.500 kr. Erstatningerne er ikke påklaget til Naturklagenævnet.

Naturklagenævnets afgørelse.

I sagens behandling har deltaget 12 af Naturklagenævnets 13 medlemmer.

Naturklagenævnet skal udtale:

Naturklagenævnet har ved anden afgørelse af dags dato tiltrådt, at der gennemføres en fredning efter naturbeskyttelseslovens kapitel 6 til sikring og bevaring af landskabet vest for Svaneke Kirke i dets nuværende tilstand som åbne landbrugsarealer.

ad 1996-1211/6-0018.

akt 9.

Det tiltrædes, at erstatningen som udgangspunkt er fastsat på grundlag af en grundtakst på 1.500 kr./ha og med en mindsteerstatning pr. ejendom på 1.500 kr.

I forhold til fredningsnævnets afgørelse er det besluttet at præcisere forbudet mod tilplantning, således at bestemmelsen utvetydigt forbyder enhver form for tilplantning med træer og buske, ligesom forbudet mod at opføre bygninger eller skure også gælder læskure for kreaturer og svinehytter.

Da fredningen herefter må anses for at begrænse den landbrugsmæssige udnyttelse af arealerne under matr.nr. 301a og 150 og dermed forringe arealernes værdi ud over, hvad en erstatning alene efter grundtakst modsvarer, bør erstatningen for disse arealer forhøjes skønsmæssigt med et tillæg på 2.000 kr./ha.

Der er ikke grundlag for at tilkende Nexø Kommune erstatning for de kommunalt ejede arealer i fredningen.

Idet fredningsnævnets afgørelse af 7. september 1998 ophæves, fastsætter Naturklagenævnet herefter erstatningerne til de berørte ejere således:

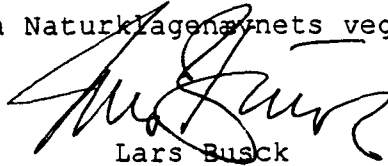
1. Vibeke og Finn Harild	
Matr.nr. 301a Svaneke Bygrunde og	
Matr.nr. 150 Svaneke Markjorder	
11.96 ha à 1.500 kr.	17.940 kr.
Særligt tillæg 2.000 kr./ha.	23.920 kr.
	41.860 kr. afrundet 41.900 kr.
2. Hans Chr. Møller	
Matr.nr. 301b Svaneke Bygrunde	
0,12 ha Mindsteerstatning	1.500 kr.
3. Nexø Kommune	
Matr.nr. 25a Svaneke Markjorder og	
Matr.nr. 309 Svaneke Bygrunde	
Ingen erstatning	
I alt erstatning	43.400 kr.

De tilkendte erstatningsbeløb forrentes efter naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 3, fra den 7. september 1998 med en årlig rente, der svarer til Danmarks Nationalbanks diskonto.

Af den samlede erstatning på 43.400 kr. med renter udreder staten v/Miljø- og Energiministeriet $\frac{3}{4}$ og Bornholms Amt $\frac{1}{4}$.

Erstatningsfastsættelsen kan påklages af ejerne, jf. naturbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, Miljø- og Energiministeriet og Bornholms Amt. Klagefristen er 4 uger fra den dag, Naturklagenævnets afgørelse er meddelt den klageberettigede. Klagen skal være indgivet skriftligt til Naturklagenævnet, der videresender den til Taksationskommissionen.

På Naturklagenævnets vegne

Lars Busck

Naturklagenævnets formand

FREDNINGSNÆVNET>

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

- 8 SEP. 1998

REG. NR. 7927.00

År 1998 den 7. september afsagde fredningsnævnet for Bornholms amts fredningskreds sålydende

K E N D E L S E

i sag FN 20/1998

Fredning af en del af Svaneke
Kirkes omgivelser.

Skov- og Naturstyrelsen
Energiministeriet
3-1211/6-0018

St. 1

Ved skrivelse af 7. maj 1998 har Bornholms Amt rejst fredningssag vedrørende et ca. 15 ha stort areal ved Svaneke Kirke. Arealet består af en del af ejendommene matr.nr. 25a og matr.nr. 150, Svaneke Markjorder samt matr.nr. 301a, 301b og 309, Svaneke Bygrunde.

Området, der ønskes fredet, er i øst afgrænset af Svaneke kirkes kirkegårdsmur og i vest af vejen Korshøje. Mod nord afgrænses området tildels af bebyggelse på matr.nr. 13, Svaneke Markjorder og mod syd af Pærebakkerne og et kolonihaveområde herved. I udkanten af området forløber tværs over området en markvejslignende adgangsvej fra Korshøje til kolonihaveområdet ved Pærebakkerne. Området fremstår som et åbent, dyrket landområde uden hindringer for udsigten til og fra Svaneke kirke. Landskabeligt set danner kirke, kirkegård og Svaneke bys vestlige husrække en markant skarp grænse mod det åbne areal. Afgrænsningen svarer, bortset fra en kirkegårdsudvidelse, stort set til Svaneke bys afgrænsning på kort fra 1818.

Formålet med fredningen er primært at sikre, at de bestående forhold opretholdes, og for at hindre ændringer, som kan skæmme eller hindre udsigten til og fra kirken.

Arealet, der foreslås fredet, er ligesom kirken og kirkegården beliggende i landzone og i et område, som i regionplan 1997 er udlagt som landbrugsområde og hvor skovtilplantning er uønsket. Herudover er der udlagt 4 mindre byudviklingsområder. Kirkegårdsdiget er beskyttet som sten- og jorddige efter naturbeskyttelseslovens § 4. Kirkeomgivelserne er endvidere beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 19 om 300 m kirkebeskyttelseszone. Herudover er der den 9. september 1952 tinglyst en "Exner"-fredningsoverenskomst på mindre arealer langs kirkegårdsmuren. Det fremgår af fredningsoverenskomsten:

"Arealerne må ikke bebygges eller beplantes med udsigtsødelæggende beplantning, ligesom der heller ikke på arealerne må anbringes transformatorstationer, telefon- og telegrafmaster og lignende eller opsættes skure, udsalgssteder, vogne til beboelse eller opbevaring af redskaber, anbringes møddinger, affaldsdynger eller lignende skønhedsforstyrrende genstande. Der må i det hele ikke foretages ændringer i den nu bestående tilstand, der kan virke skæmmende eller hindrende for udsigten til eller fra kirken."

I forhold til den eksisterende beskyttelse indebærer den foreslåede fredning både areal- og indholdsmæssigt en udvidet forpligtelse for nuværende og kommende ejere til at bevare landskabet op til by og kirke i den nuværende tilstand som åbne landbrugsarealer. Desuden vil det offentlige, efter aftale med ejer, få ret til at udføre pleje til opfyldelse af fredningens formål.

Rejsningen af fredningssagen har været bekendtgjort den 30. juni 1998 og 2. juli 1998 i henholdsvis Bornholms Tidende og Statstidende. Fredningsnævnet har afholdt besigtigelse og offentlig møde den 31. juli 1998 og yderligere et offentligt møde den 1. september 1998.

Under besigtigelsen og det offentlige møde den 31. juli 1998 har Nexø kommune gjort indsigelse mod, at fredningsforslaget ikke åbner mulighed for på sigt og under størst mulig hensyntagen til udsigten set fra Svaneke kirke at etablere vejforbindelse med maksimal kørebanebredde på 6 m i området sydlig udkant, langs Pærebakkerne og med tilslutning til Korshøje ved den nuværende adgangsvej til kolonihaverne ved Pærebakkerne. Kommunen har ikke iøvrigt rejst indsigelse mod

fredningsforslaget.

Besigtigelsen og det på det offentlige møde den 31. juli 1998 fremkomne gav anledning til, at sagen blev udsat med henblik på de mødendes overvejelse af, at der i fredningsforslaget indføres følgende bestemmelse:

"Fredningen er ikke til hinder for, at der i områdets sydlige udkant, langs Pærebakkerne og med tilslutning til Korshøje ved den nuværende adgangsvej til kolonihaverne ved Pærebakkerne, efter fredningsnævnets forudgående godkendelse, kan etableres en vejforbindelse med maksimal kørebanebredde på 6 m. Vejen skal etableres under størst mulig hensyntagen til udsigten set fra Svaneke Kirke".

Bornholms Amt, Danmarks Naturfredningsforening, Byforeningen Svaneke Venner og lodsejer Finn Harild har efterfølgende alle protesteret mod, at der i fredningsforslaget gives mulighed for etablering af vej i området, der foreslås fredet, og indstillet, at fredningsforslaget gennemføres som oprindeligt fremsat, idet grundlaget for Nexø kommunes planer om en eventuel omfartsvej og dennes mulige placering i området ikke anses for tilstrækkeligt vægtigt til, at der bør foretages ændringer i det oprindelige fremsatte fredningsforslags ordlyd. Byforeningen Svaneke Venner har skrivelse af 3. august 1998 tilføjet:

"Det af Bornholms Amt indstillede fredningsforslag til sikring af Svaneke kirkes omgivelser hviler på et gennearbejdet og indsigtfuldt arbejde, hvor der netop er taget hensyn til en helhedsvurdering med respekt for den uvurderlige landskabsværdi, som området repræsenterer, i sammenhæng med Svaneke kirke og den skarpe afgrænsning mellem by og land, noget helt unikt i Danmark.

I 1990 udarbejdede Bygningskulturudvalget under Miljøministeriet en betænkning om bygningsbevaring. Heri nævnes (side 28) områder af national interesse, hvor der i forbindelse med ændringer skal stilles krav om ganske **kvalitet og omhu**, ikke mindst områder indeholdende fremragende arkitektoniske, kulturhistoriske eller landskabelige kvaliteter. Der fremføres en række eksempler, som udvalget finder kan betegnes som **områder af national interesse**, herunder Christiansfeld, Ribe, Skagen og -- **Svaneke**."

Nexø kommune har anbefalet, at fredningsforslaget gennemføres med ovennævnte bestemmelse om vejanlæg indføjet og anført, at et egentligt vejanlæg først vil være aktuelt, når der lokalt gøres krav herom, og når der har været en tilfredsstillende offentlig debat om spørgsmålet.

Skov og Naturstyrelsen har ikke udtalt sig i anledning af sagen.

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet finder, at fredningsforslaget bør gennemføres med henblik på at bevare landskabet op til Svaneke by og kirke i den nuværende tilstand som åbne landbrugsarealer. Der bør til fremme af fredningens formål tilvejebringes mulighed for at foretage naturpleje i området.

Efter det under besigtigelsen iagttagne finder fredningsnævnet ikke, at den nuværende markvejslignende adgangsvej fra Korshøje til kolonihaveområdet ved sit forløb i fredningens yderområde hindrer eller på anden måde skæmmer udsigten fra og til Svaneke Kirke. Når henses til størrelsen af det fredede areal, og da et eventuelt vejprojekt alene må forventes placeret i udkanten af området med en linjeføring, der i det væsentlige svarer til adgangsvejens, finder fredningsnævnet ikke, at et vejprojekt med de af Nexø kommune anførte dimensioner er ganske uforeneligt med fredningens formål. Da det på trods heraf må antages, at en even-

tuel godkendelse af et givent vejprojekt ikke vil kunne meddeles som dispensation i henhold til naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, finder fredningsnævnet det nødvendigt i fredningen at fastsætte nærmere bestemmelser herom, herunder at et eventuelt vejprojekts nøjagtige dimensioner, koteplacering og udformning iøvrigt, skal godkendes af fredningsnævnet forinden gennemførelse.

Fredningen træder ikke i stedet for eventuelle tilladelser m.v. efter naturbeskyttelsesloven eller anden lovgivning, jfr. naturbeskyttelseslovens § 38, stk. 6.

THI BESTEMMES:

De på vedlagte kort angivne arealer af ejendommene matr. nr. 25a og 150, begge Svaneke Markjorder, og matr.nr. 301a, 301b og 309, alle Svaneke Bygrunde pålægges følgende fredningsbestemmelser:

§ 1. Fredningens formål:

Fredningen har til formål at bevare landskabet op til by og kirke i den nuværende tilstand som åbne landbrugsarealer.

§ 2. Områdets drift:

Det fredede areal ønskes sikret som åben mark, dvs. at arealet må anvendes til landbrugsdrift som hidtil til dyrkning af sædvanlige landbrugsafgrøder og til afgræsning.

Området må ikke anvendes til pelsdyrfarme, drivhusgartneri eller tilsvarende og det må ikke tilplantes med træer, heller ikke landbrugsafgrøder som pyntegrønt, juletræer eller høje energiafgrøder.

§ 3. Bebyggelse og tekniske anlæg:

Der må ikke opføres bygninger, skure, telemaster, vindmøller eller andre tekniske anlæg i området. Området må ikke anvendes til teltslagning, camping, permanent markedsplads, affaldsplads eller andre aktiviteter af længere varighed eller hvor der anvendes materiel, der strider mod fredningens formål. Nuværende luftledninger bør ved given lejlighed ændres til jordkabler.

§ 4. Hegning:

Det er ikke tilladt at opsætte hegn og anden afspærring, dog er det, såfremt området skal afgræsses, tilladt at opsætte sædvanlige kreaturhegn.

§ 5. Terrænændringer:

Større terrænændringer er ikke tilladt. Det er således ikke tilladt at indvende råstoffer.

§ 6. Vejanlæg:

Fredningen er ikke til hinder for, at der i områdets sydlige udkant, langs Pærebakkerne og med tilslutning til Korshøje ved den nuværende adgangsvej til kolonihaverne ved Pærebakkerne, efter fredningsnævnets forudgående godkendelse af

dimensioner, koteplacering og udformning iøvrigt, kan etableres en vejforbindelse med maksimal kørebanebredde på 6 m. Vejen skal etableres under størst mulig hensyntagen til udsigten set fra Svaneke Kirke.

§ 7. Offentlighedens adgang:

Offentligheden gives ikke yderligere adgang til området end hvad lodsejere og Naturbeskyttelsesloven tillader.

§ 8. Pleje:

Det offentlige har, efter aftale med ejer, ret til at udføre pleje til opfyldelse af fredningens formål.

§ 9. Dispensation:

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningen, hvis nævnet skønner, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, jfr. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 10. Ophævelse af tidligere fredninger:

Deklaration lyst 9. september 1952 om fredning af matr.nr. 306, Svaneke byg-runde ophæves ved gennemførelse af denne fredning.

Nævnets afgørelse er énstemmig.

Fredningsnævnets afgørelse kan påklages til Naturklagenævnet af

1. ejer og eventuelle brugere,
2. enhver, der under sagen har givet møde for nævnet eller fremsat ønske om sagens afgørelse,
3. statslige og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget, samt organisationer m.v., som antages at have en væsentlig interesse i forslaget.

Klage indgives skriftligt til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede, dog højst 4 uger fra offentlig bekendtgørelse af afgørelsen, jfr. naturbeskyttelseslovens § 43.

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter afgørelsen er meddelt klageren, dog senest fra tidspunktet for offentlig bekendtgørelse.

Jørgen Ipsen

F. Schønnemann

Per Broberg-Lind

Udskriftens rigtighed bekræftes:
Fredningsnævnet for Bornholms amts fredningskreds,
den 7. september 1998.

~~Henrik Engell Rhod~~
sekretær

REG. NR. 7927.00

År 1998 den 7. september afsagde fredningsnævnet for Bornholms amts fredningskreds sålydende

K E N D E L S E

om erstatning i sag FN 20/1998

om fredning af en del af Svaneke Kirkes omgivelser.

Miljø- og Energiministeriet
J.nr. SN 1996-124/6-0018
- 8 SEP. 1998

Akt. nr. 3

Ved en samtidig hermed afsagt kendelse har fredningsnævnet truffet afgørelse om fredning af et ialt ca. 15 ha. stort areal ved Svaneke Kirke.

De fredede arealer er en del af influensområdet for Svaneke Kirke. Arealerne fremstår i sin helhed som dyrkede landbrugsarealer. Arealerne består af matr.nr. 25a, Svaneke Markjorder og matr.nr. 309, Svaneke Bygrunde, ialt 3 ha. tilhørende Nexø kommune, matr.nr. 301b, Svaneke Bygrunde (0,12 ha.) tilhørende Hans Christian Møller samt matr.nr. 301a, Svaneke Bygrunde (2,63 ha.) og 9,33 ha. af matr.nr. 150 Svaneke Markjorder, ialt 11,96 ha. tilhørende Vibeke og Finn Harild.

Nexø kommune har bortforpagtet sit areal til Finn Harild ved forpagtningskontrakt af 16. september 1993, senest ændret 5. april 1995, ifølge hvilken lejemalet kan opsiges med 6 måneders varsel til en 1. oktober.

Formålet med fredningen er at bevare landskabet op til Svaneke by og kirke i den nuværende tilstand som åbne landbrugsarealer.

De fredede arealer er ligesom kirken og kirkegården beliggende i landzone og i et område, som i regionplan 1997 er udlagt som landbrugsområde og hvor skovtilplantning er uønsket. Herudover er der udlagt 4 mindre byudviklingsområder. Kirkegårdsdiget er beskyttet som sten- og jorddige efter naturbeskyttelseslovens § 4. Kirkeomgivelserne er endvidere beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 19 om 300 m kirkebeskyttelseszone. Ved fredningen er en "Exner"-fredningsoverenskomst lyst 1952 på et mindre areal af matr.nr. 301a, Svaneke bygrunde langs kirkegårdsmuren blevet ophævet. Det fremgik af fredningsoverenskomsten:

"Arealerne må ikke bebygges eller beplantes med udsigtsødelæggende beplantning, ligesom der heller ikke på arealerne må anbringes transformatorstationer, telefon- og telegrafmaster og lignende eller opsættes skure, udsalgssteder, vogne til beboelse eller opbevaring af redskaber, anbringes møddinger, affalddynger eller lignende skønhedsforstyrrende genstande. Der må i det hele ikke foretages ændringer i den nu bestående tilstand, der kan virke skæmmende eller hindrende for udsigten til eller fra kirken."

Ejerne af matr.nr. 301a, Svaneke Bygrunde og matr.nr. 150. Svaneke Bygrunde, Vibeke og Finn Harild har påstået sig tilkendt erstatning stor 50.000,00 kr. som kompensation for de gener og ulemper som fredningen medfører i form af krav til dyrkning og afgrødevalg.

Ejeren af matr.nr. 301b, Svaneke Bygrunde, Hans Chr. Møller, og ejeren af matr.nr. 25a, Svaneke Markjorder og matr.nr. 309, Svaneke Bygrunde, Nexø kommune har ikke fremsat erstatningspåstande.

Fredningsnævnets bemærkninger:

Fredningsnævnet finder, at fredningen ved sit formål og bestemmelserne om landbrugsmæssig drift ikke begrænser den nuværende landbrugsmæssige udnyttelse af arealerne. Herefter og da fredningens forbud mod byggeri og terrænændringer næppe har nogen betydning, fastsættes erstatningen for alle lodsejere og forpagtere med udgangspunkt i minimumserstatningen på 1.500,00 kr. pr. ha. dog mindst 1.500,00 kr. pr. ejendom som nedenfor bestemt idet bemærkes, at erstatningsberegningen for det af Finn Harild forpagtede areal er foretaget skønsmæssigt under hensyntagen til lejekontraktens opsigelsesvilkår.

THI BESTEMMES

Ejerne af matr.nr. 301a, Svaneke Bygrunde og matr.nr. 150. Svaneke Bygrunde, Vibeke og Finn Harild, der samtidig har forpagtet matr.nr. 25a, Svaneke Markjorder og matr.nr. 309, Svaneke Bygrunde, tilkendes i erstatning 20.000,00 kr.

Ejeren af matr.nr. 301b, Svaneke Bygrunde, Hans Chr. Møller tilkendes i erstatning 1.500,00 kr.

Ejeren af matr.nr. 25a, Svaneke Markjorder og matr.nr. 309, Svaneke Bygrunde, Nexø kommune tilkendes i erstatning 4.500,00 kr.

De tilkendte erstatninger forrentes fra kendelsens dato og udbetales med en årlig rente svarende til Danmarks Nationalbanks diskonto.

De samlede erstatnings- og godtgørelsesbeløb udredes af staten med 3/4 og af Bornholms Amt Med 1/4, jfr. naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 3.

Nævnets afgørelse er enstemmig.

Fredningsnævnets afgørelse kan påklages til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K inden 4 uger fra den dag kendelsen er meddelt den pågældende, dog senest fra tidspunktet for offentlig bekendtgørelse af kendelsen.

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter afgørelsen er meddelt klageren, dog senest fra tidspunktet for offentlig bekendtgørelse.

Jørgen Ipsen

F. Schønnemann

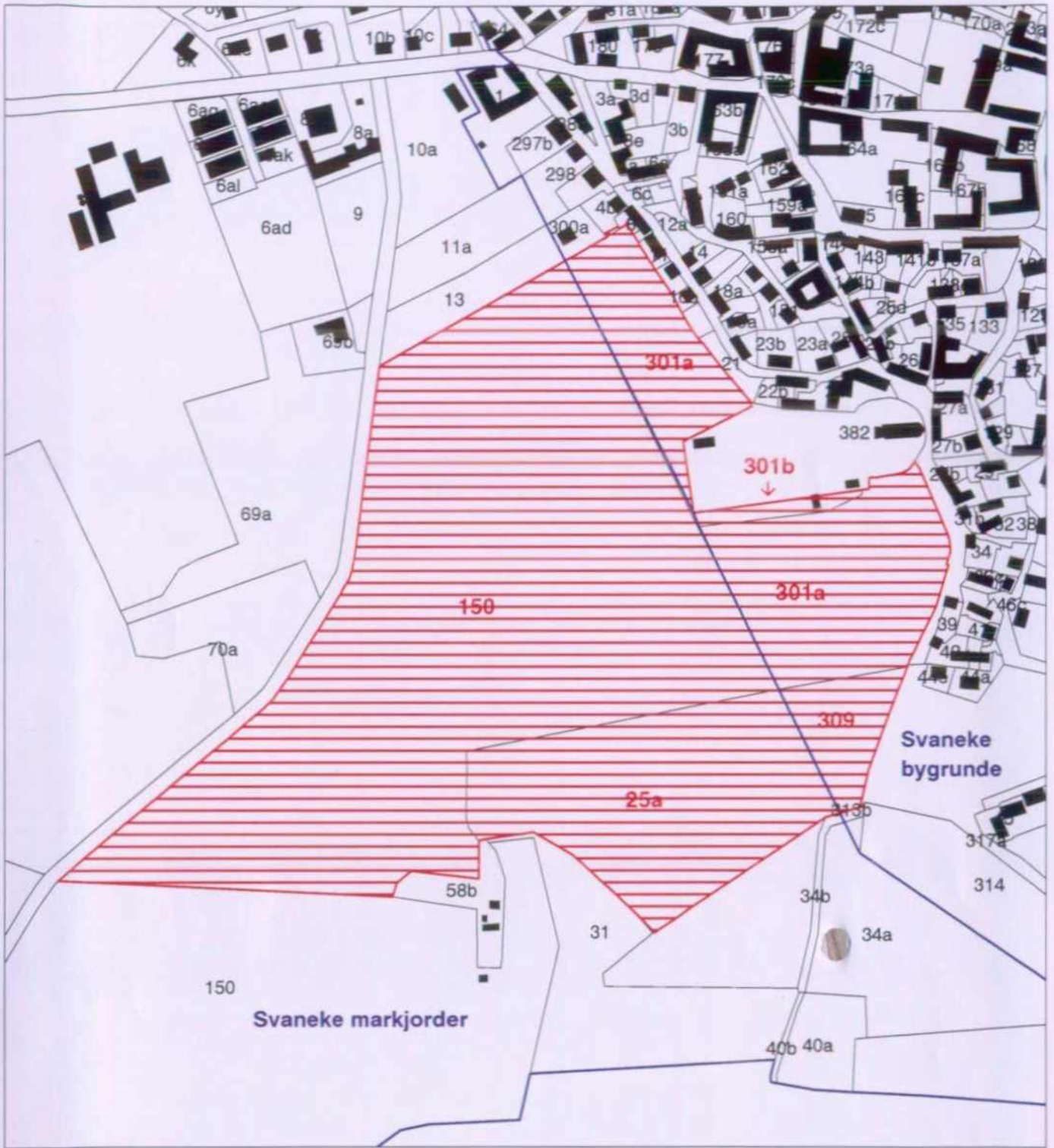
Per Broberg-Lind

Udskriftens rigtighed bekræftes:
Fredningsnævnet for Bornholms amts fredningskreds,
den 7. september 1998

Henrik Engell Rhod
sekretær

Nord

Fredning af Svaneke kirkes omgivelser

 fredet areal

Mål 1:4000
Dato: 10.9.1998
Sign. GK

Jnr: 8-70-52-1-405-2/98
L:\jnr\mapinfo\fredning\fredet.wor
Rev:

Bornholms Amt

Teknisk Forvaltning
Østre Ringvej 1, 3700 Rønne
Tlf. 5695 2123 Fax. 5695 2142

REG. NR 7927.00